

Heeft Kerk nood aan 'reality check'?

Los van Iers referendum, beweegt er wat in de kerkelijke visie op homoseksualiteit

- ▶ Ook katholieke lerenaars keuren homohuwelijk goed
- ▶ Studiedag wil thema in Kerk bespreekbaar maken
- ▶ Wat met inzegening homorelaties?

Erik DE SMET

Bijna twee derde van de Ieren stemde tijdens een volksraadpleging voor het homohuwelijk. Opmerkelijk in een land dat nog steeds bij de meest katholieke in de westerse wereld wordt gerekend en waar de bisschoppen zich verzetten tegen de invoering ervan. De Vaticaanse staatssecretaris Pietro Parolin bestempelde de uitslag als een „nederlaag voor de mensheid”.

De Ierse aartsbisschop Dáiríúid Martin verklaarde daarentegen dat de Ierse Kerk nood heeft aan een *reality check*. Om opnieuw aansluiting te vinden bij jongeren, moet ze de werkelijkheid onder ogen durven te zien.

Er beweegt wat onder katholieken. Het feit dat uitgerekend heel wat van oudsher katholieke landen de eersten waren om het burgerlijke huwelijk open te stellen voor paren van hetzelfde geslacht, zet kerkleiders aan het denken.

„We moeten onze ogen openen, dat wil zeggen ons oor te luisteren leggen bij homoseksuele mensen”, verklaarde de Franse kardinaal Philippe Barbarin. „We moeten niet enkel zeggen dat ook zij door God worden bemind, de Kerk moet ook hun eigen waarde erkennen.”

De catechismus erkent weliswaar een „diepgewortelde homoseksuele neiging”, maar houdt voor dat homoseksuelen tot kuisheid zijn geroepen. Wat moet de Kerk dan doen voor mensen van hetzelfde geslacht die als (echt)paar samenleven?

Onlangs vond in het bisdom Luik een studiedag plaats met de bedoeling homoseksualiteit in de Kerk bespreekbaar te maken. Heel wat gezinnen weten zich geconfronteerd met vragen over homoseksuele gezinsleden, vrienden, kennissen. Tal van jongeren worstelen met hun geaardheid, terwijl het risico op zelfdoding bij homoseksuelen groter is. En dan is er nog de realiteit van homofoobie geweld.

Mgr. Jean-Pierre Delville, de bisschop van Luik, woonde de studiedag bij, zij het zonder zelf een inbreng te doen. Wel schreef de bisschop het voorwoord van een boek van de Waalse jezuit José Davin. Daarin stelt hij vast dat er vandaag positiever naar homoseksuele relaties wordt gekeken, ook al verschillen die van heteroseksuele omdat ze niet de natuurlijke mogelijkheid hebben kinderen voort te brengen.

„De Kerk moet de eigen waarde van homoseksuelen erkennen”

„Dat mensen van hetzelfde geslacht een paar vormen, bevreemdt ons, omdat dat de indruk kan wekken dat het oneerlijke concurrentie is van het huwelijk. Het gaat hier echter niet om paarvorming van hetzelfde type als in een huwelijk, maar om een verbond tussen mensen dat een engagement van trouw en

verantwoordelijkheid vraagt”, schrijft mgr. Delville. „Dergelijke relaties bevrijden het concept homoseksualiteit van de ongebreidelde vrijheid waarmee het vaak vereenzelvigd wordt. Ook al kunnen die relaties geen kinderen voortbrengen, toch kunnen ze anderszins vruchtbaar zijn.”

Als we dat lezen, lijkt het wel dat althans sommigen in de Kerk anders naar homoseksualiteit gaan kijken. Pater Davin stelt tevreden vast dat de vragenlijst voor de bisschoppensynode relaties van mensen van hetzelfde geslacht als een bestaand feit erkent. „Het celibaat als enige mogelijkheid voor homoseksuelen naar voren schuiven, is hun menselijkheid ontkennen en verwerpen dat ook zij een liefdesleven hebben”, schrijft hij.

Wat dan met het kerkelijk inzeggen van die relaties? Daarvoor werden al priesters op het matje geroepen. Kardinaal Barbarin liet in de krant *La Croix* noteren dat hij wel homo's zegent, maar niet hun samenlevingsverband. Is dat niet wat flauw? Pater Davin pleit voor een eigen soort gebedsviering waarin een dergelijk verbond gezegend wordt, maar dan wel duidelijk onderscheiden van het kerkelijke huwelijk. Dergelijke viering staat los van het burgerlijk huwelijk, waarbij eerder welke twee partners dezelfde huwelijksrechten genieten.

Op 7 oktober vieren de Vlaamse Werkgroep van Holebi-Pastores en haar Nederlandse evenknie in Roosendaal hun 35-jarig bestaan met een symposium over de vraag welke rol geloofsgemeenschappen kunnen spelen in de beleving van homoseksualiteit. Meer info op www.holebipastores.be of via holebipastores@hotmail.com.

STANDPUNT

Bedreiging of nieuwe kans?

” Op 22 mei stemden de Ieren per referendum in met de openstelling van het huwelijk voor mensen van hetzelfde geslacht. Daarmee is Ierland het negentiende land in de wereld dat het zogenaamde homohuwelijk – eigenlijk een foutief woord – invoert. In de media werd dit geduid als een nederlaag voor de Kerk, maar is dat de enige manier waarop katholieken naar dat thema kunnen kijken?

Vooreerst iets opmerkelijks: veel van de landen waar holebi's kunnen huwen, hebben een katholieke achtergrond, zoals Spanje, Portugal, Argentinië en uiteraard ook België. Moeten we concluderen dat die landen nu afrekenen met hun katholieke verleden, of is de katholieke gedachte dat alle mensen gelijk(waardig) zijn hier juist diep in de samenleving doorgedrongen? Ligt het katholieke gedachtengoed eigenlijk aan de basis van die evolutie? Die vragen zijn best een sociologische studie waard.

Ons land was het tweede – na Nederland – om het huwelijk open te stellen voor mensen van hetzelfde geslacht. Dat gebeurde al in 2003, met een zeer brede meerderheid, van links over centrum tot rechts, van gelovige tot ongelovige politici, zelfs over de grenzen van meerderheid en oppositie. We kunnen zonder overdrijven zeggen dat het hele proces rimpelloos verliep. Ook in de samenleving was nergens sprake van groot protest, zelfs de Kerk roerde zich nauwelijks.

Sindsdien treden in ons land jaarlijks zo'n duizend koppels van hetzelfde geslacht in het huwelijk. Dat is vooralsnog slechts een fractie van het totale aantal huwelijken, ongeveer 40.000 per jaar. Opmerkelijk: tot dusver zijn er procentueel minder echtscheidingen bij holebi's dan bij hetero's. Het wordt interessant om te zien of dat zo blijft. Wie lang heeft moeten knokken om te mogen trouwen, is misschien meer aan het huwelijk gehecht?

Onder katholieken blijft het onderwerp desalniettemin gevoelig. Bisschoppen die openingen creëren, krijgen ook tegenwind, zoals mgr. Johan Bonny mocht ondervinden, of gaan zeer omzichtig te werk, zoals mgr. Jean-Pierre Delville (zie het artikel hiernaast). Veel gelovigen vinden ondertussen het homohuwelijk de normaalste zaak van de wereld, maar net zo goed zijn er anderen die er een ondermijning van het instituut huwelijk in zien. In een gezonde democratie moeten beide meningen overigens een plaats hebben, met respect voor elkaar en zonder onderlinge verwijten.

Het wettelijke homohuwelijk is intussen in ons land al twaalf jaar een feit. En steeds meer landen zullen volgen. Voor mensen die het daar moeilijk mee hebben, kan het nuttig zijn om eens op een andere manier naar het fenomeen te kijken. Kunnen we huwelijken tussen mensen van hetzelfde geslacht niet beter als een nieuwe kans zien, in plaats van als een bedreiging? Want de invoering ervan toont juist aan dat regeringen en parlementen het huwelijk niet beschouwen als een voorbijgestreefd instituut, maar nog steeds als iets waardevols, waarin ze blijven investeren. Op die manier bekeken, is die nieuwe evolutie goed nieuws voor al wie het huwelijk genegen is.

En uiteindelijk blijft de essentie van het huwelijk toch dat twee mensen bewust en – in principe – levenslang voor elkaar kiezen. Dat ze zich publiek engageren om elkaar een leven lang bij te staan, in mooie en moeilijke momenten? Als holebi's het recht op huwen opeisen, moeten we hen dan niet zien als bondgenoten in de strijd voor duurzame relaties?

Een openstelling van het kerkelijke huwelijk voor holebi's zit er nog lang niet aan te komen, dat ligt veel te moeilijk in andere werelddelen. Maar de Europese Kerk kan vooroplopen door vernieuwend na te denken over de diverse soorten relaties van vandaag en hun plaats in de geloofsgemeenschap. Misschien moeten de Europese bisschoppen aan het Vaticaan vragen om ons continent wat meer regionale vrijheid te gunnen in het debat daarover? ”

Onlangs trouwden de Luxemburgse premier Bettel (rechts) en zijn vriend Destenay. © Belga Image